

Informacje

POMOC SPOŁECZNA

Zasady udzielania pomocy

Jeżeli mieszkasz na terenie gminy Poraj i znalazłeś się w trudnej sytuacji życiowej, z którą nie możesz sobie poradzić przy wykorzystaniu własnych sił i środków, zgłoś się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poraju przy ul. Górniczej 21. Do ośrodka pomocy społecznej możesz zgłosić się osobiście, telefonicznie lub pisemnie. Zgłoszenia może również dokonać Twój przedstawiciel ustawowy lub inna osoba za Twoją zgodą. Pomoc społeczna może być też udzielana z urzędu. Dokładnych informacji dotyczących świadczeń pomocy społecznej, zasad ich przyznawania oraz wysokości, udzieli Ci pracownik socjalny w ośrodku pomocy społecznej.

Aktem prawnym określającym zadania z zakresu pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz zasady i tryb ich udzielania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (T.j. Dz. U. 2023 poz. 901 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń z pomocy społecznej (Dz. U. 2021 poz.1296)

Zasady udzielania świadczeń z pomocy społecznej

Prawo do świadczeń pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie, zamieszkującym i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom, zamieszkującym i przebywającym na tym terytorium, posiadającym zezwolenie na pobyt stały lub status uchodźcy, nadany w Rzeczypospolitej Polskiej oraz obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,

- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom w przypadku występowania jednej z powyższych okoliczności, a których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, określonego w art 8 ustawy o pomocy społecznej

- osobie samotnie gospodarującej, **której dochód nie przekracza kwoty 776 zł**, zwanej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,
- osobie w rodzinie, w **której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600 zł**, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej „kryterium dochodowym rodziny”.

Do dochodów nie wlicza się:

- jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego
- zasiłku celowego
- pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty
- wartości świadczenia w naturze
- świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych
- świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie z dnia 20marca 2015r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 319 i 1578), i pomocy pieniężnej o której mowa w art.19 ust.2 ustawy z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji i okresu powojennego (Dz.U. z 2020r. poz.517), w art.7a ust.2 ustawy z dnia 2 września 1994r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla kamiennolomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz.U. z 2020 r. poz. 619), w art.5a ust.2 ustawy z dnia 31maja 1996r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz.U. z 2019r. poz. 1168), w art.10a ust.2 ustawy z dnia 16listopada 2006r. O świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz.U. z 2020 r. poz.684) oraz w art.10 ust.2 ustawy z dnia 20 marca 2015r. O działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych
- dochodu z powierzchni użytków rolnych poniżej 1ha przeliczeniowego
- świadczenia wychowawczego (800+) , o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407), oraz dodatku wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1426, 1429)
- świadczenia pieniężnego o którym mowa w art.8a ust.1 ustawy z dnia 7września 2007r. o Karcie Polaka (Dz.U. z 2019 r. poz. 1598)
- nagrody specjalnej Prezesa Rady Ministrów przyznawanej na podstawie art.31a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996r. o Radzie Ministrów (Dz.U. z 2019 r. poz. 1171 oraz z 2020 r. poz. 568 i 695)
- świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w art.1ust.1 ustawy z dnia 31lipca 2019r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz.U. poz.1622 i 2473 oraz z 2020 r. poz. 252).
- a także alimentów świadczonych przez osoby w rodzinie na rzecz innych osób
- świadczenia pieniężnego w postaci składki na ubezpieczenie społeczne, opłacanej przez ośrodki pomocy społecznej

W razie wystąpienia rażącej dysproporcji między wysokością dochodu a rzeczywistą sytuacją majątkową stwierdzoną przez pracownika socjalnego, kierownik ośrodka pomocy społecznej może odmówić przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Obowiązki osób i rodzin ubiegających się o pomoc społeczną

Osoby lub rodziny, korzystające z pomocy społecznej, zobowiązane są do współpracy z pracownikiem socjalnym w

rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną, marnotrawstwo przyznanych świadczeń, ich celowe niszczenie, bądź też marnotrawstwo własnych zasobów materialnych, a także ich nieracjonalne wykorzystywanie mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczeń z pomocy społecznej. Również nie wywiązywanie się z uzgodnień zawartych w kontrakcie może spowodować ograniczenie lub odmowę przyznania świadczenia.

Osoby i rodziny, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, są zobowiązane poinformować o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń. Świadome wprowadzenie w błąd pracownika socjalnego może spowodować zmianę decyzji na niekorzyść strony oraz naliczenie nienależnie pobranych świadczeń. Świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi, niezależnie od dochodu rodziny.

Tryb udzielania pomocy społecznej

Tryb przyznania świadczenia z pomocy społecznej składa się z następujących etapów:

Zgłoszenie wniosku o udzielenie pomocy:

1. osobiste, pisemne lub telefoniczne zgłoszenie osoby ubiegającej się o pomoc do pracownika socjalnego (zgłoszenie może nastąpić z urzędu lub może go dokonać przedstawiciel ustawowy lub inna osoba za zgodą ubiegającego się o pomoc)
2. sporządzenie wywiadu środowiskowego i planu pomocy;
3. rozeznanie przez pracownika socjalnego sytuacji osobistej i rodzinnej osoby ubiegającej się o pomoc społeczną, tj. przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania klienta, wspólne (pracownik socjalny z osobą lub rodziną) opracowanie planu pomocy
4. sporządzenie decyzji i wydanie jej osobie ubiegającej się o pomoc społeczną
5. realizacja przyznanych świadczeń

Złożenie wniosku

Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej wszczynane jest na wniosek osoby zainteresowanej, bądź innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Ośrodek przyjmuje także wszelkie zgłoszenia od osób, instytucji i organizacji społecznych, dotyczące konieczności udzielania pomocy każdej osobie lub rodzinie na terenie gminy Koziegłowy, znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej i niezdolnej do samodzielnego zaspokajania np. potrzeb bytowych. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej pełnomocnika. Wniosek należy złożyć u pracownika socjalnego odpowiedzialnego za dany rejon.

Wywiad środowiskowy

Podstawą udzielenia pomocy jest wywiad środowiskowy sporządzony w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc, a w sprawach nie cierpiących zwłoki, w miejscu pobytu osoby ubiegającej się. Brak zgody na przeprowadzenie wywiadu jest równoznaczny z rezygnacją z pomocy społecznej. Celem wywiadu środowiskowego jest rozeznanie sytuacji bytowej, rodzinnej, zdrowotnej i mieszkaniowej osoby (rodziny) ubiegającej się o pomoc. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w ciągu 14 dni od daty wszczęcia postępowania, a w sprawach pilnych w terminie 2 dni.

Strona występująca o pomoc powinna zgromadzić dokumenty stanowiące podstawę ustalenia jej danych personalnych, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej. W trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego, w porozumieniu z klientem ustalany jest plan pomocy. Ustalenia zostają zawarte w kontrakcie socjalnym. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy mogą zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej.

Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i

zobowiązania stron umowy (osoby zwracającej się o pomoc, pracownika socjalnego oraz kierownika ośrodka).

Zawarcie kontraktu socjalnego ma na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego.

Kontrakt zawiera opis sytuacji życiowej osoby lub rodziny oraz opis działań koniecznych do podjęcia przez nią, a także formę, zakres i czas udzielanej przez Ośrodek pomocy. W kontrakcie odnotowuje się również wszystkie uwagi, dotyczące realizacji kontraktu.

Okres, na jaki zawierany jest kontrakt socjalny dostosowywany jest z jednej strony do sytuacji życiowej, w jakiej znajduje się osoba zawierająca kontrakt, a z drugiej – do form wsparcia, zaproponowanych przez Ośrodek. Klient otrzymuje jeden egzemplarz kontraktu.

Wydanie decyzji

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie decyzji. Wszystkie decyzje o przyznaniu pomocy, a zwłaszcza decyzje o odmowie przyznania pomocy, wydawane są w formie pisemnej. Wyjątek stanowią świadczenia w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, itp. – tu pomoc udzielana jest bez konieczności wydawania decyzji. Stronom przysługuje odwołanie od decyzji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Realizacja świadczeń

Realizacja świadczeń pieniężnych odbywa się w formie wypłat w kasie Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. przy ul. Jasnej 18, lub w formie przekazów pocztowych bądź przelewów na konto osobiste.

Wymagane dokumenty

Osoby i rodziny ubiegające się o pomoc z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są zobowiązane do udokumentowania swojej trudnej sytuacji społeczno-bytowej. Wiąże się to z koniecznością dostarczenia przez osoby ubiegające się o pomoc szeregu różnorodnych zaświadczeń, oświadczeń itp. Szczegółowych informacji w każdym indywidualnym przypadku udziela właściwy pracownik socjalny w trakcie zgłaszania się o pomoc lub w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego. W przypadku niemożności dostarczenia danego dokumentu przez klienta, pracownik socjalny ma prawo i obowiązek dołożyć starań do jego zdobycia. Wywiad środowiskowy, dokumenty wymagane przy przyznaniu pomocy społecznej i decyzje administracyjne, na podstawie których następuje realizacja zaplanowanych świadczeń, a także inne pisma przychodzące i wychodzące z ośrodka, dotyczące danej osoby (rodziny), przechowuje ośrodek i stanowią one dokumentację klienta od początku jego korzystania z pomocy społecznej.

Dowód osobisty,

- Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy z informacją o statusie osoby bezrobotnej oraz o wysokości i rodzaju pobieranego świadczenia (wszystkie osoby wspólnie gospodarujące),
- Zaświadczenie o wysokości osiągniętych dochodów (wszystkie osoby wspólnie gospodarujące),
- Decyzja organu rentowego przyznająca rentę lub emeryturę z ubezpieczenia społecznego,
- Zaświadczenie o wysokości osiągniętych dochodów (wszystkie osoby wspólnie gospodarujące),
- Dowód otrzymania renty lub emerytury,
- Zaświadczenie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego potwierdzające do opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników,
- Oświadczenie o wysokości dochodu osiągniętego z prowadzonej działalności gospodarczej,
- Zaświadczenie lekarskie,
- Inne dokumenty, w zależności od indywidualnej sytuacji osoby/rodziny.

Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się na podstawie następujących dokumentów:

- dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy z informacją o statusie osoby bezrobotnej oraz o wysokości i rodzaju pobieranego świadczenia (wszystkie osoby wspólnie gospodarujące),
- Zaświadczenie o wysokości osiągniętych dochodów (wszystkie osoby wspólnie gospodarujące),
- Decyzja organu rentowego przyznająca rentę lub emeryturę z ubezpieczenia społecznego,
- Dowód otrzymania renty lub emerytury,
- Zaświadczenie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego potwierdzające do opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników,
- Oświadczenie o wysokości dochodu osiągniętego z prowadzonej działalności gospodarczej,
- Zaświadczenie lekarskie,
- oświadczenia o stanie majątkowym.
- Inne dokumenty, w zależności od indywidualnej sytuacji osoby/rodziny.

Odwołania od decyzji GOPS

Decyzje w sprawach świadczeń pomocy społecznej są wydawane w formie pisemnej. W szczególnych przypadkach decyzja może być wydana w formie ustnej - nie dotyczy to decyzji o odmowie przyznania świadczeń. Właściwy organ może zmienić lub uchylić decyzję administracyjną na niekorzyść strony bez jej zgody, w przypadku zmiany przepisów prawa, zmiany w sytuacji dochodowej lub osobistej osób otrzymujących świadczenia, a także jeżeli wystąpiły przesłanki opisane w art. 43 ust. 4 i 5 oraz art. 6 i art. 34 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej. Zmiana decyzji na korzyść strony nie wymaga jej zgody.

Stronom przysługuje prawo odwołania od decyzji GOPS-u, w ciągu 14 dni od daty jej otrzymania. Odwołanie wnosi się na piśmie za pośrednictwem Kierownika GOPS do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Częstochowie.

Pracownik socjalny

mgr Dorota Kondela